

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, félévre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy hónapra 1 ft. — Az esti kiadás külön kúldetésért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., félévre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy hónapra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tördeltes 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOSZVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj: 8t hasábas garmond sorért 1—szür 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstien és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyiteltéri cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Nyáry Pál

(szül. 1806. dec. 12., meghalt 1871. apr. 21.)

A magyar haza egyik erős oszlópa dőlt ki e férfiban. Csaknem félszázadig állott ő a nemzet első napszámosai közt, dolgozván híven, dicsteljesen, gyarapodóan a nép tisztelgésében. Egyike volt ő azoknak, kiket saját szellemök nagysága, jellemök szilárdsága, tettek és nem szavak emeltek százazrek fölébe. Kiváló képességei, hő hazaszeretete, tántoríthatlan elvhűsége, fáradhatlan munkássága és áldozatkészsége tevék fejére polgártársai közbecsülésének tisztos koszoruját. Kitartó, erős küzdő volt ő a szabadságharc nehéz napjaiban is; tudta tűrni éveken át a súlyos fogságot, mert hazájáért, nemzetéért kelle ezt tennie; de nem tudott, nem akart meghajolni meghalt. Egy egész ember vált ki a történelmi jellemű hazafiak sorából! Ki tölti be az ő helyét? Oriási cser dőlt ki. Mikor lesz az árnyékában felnőtt sarjadedőből ily erős törzs, mely a viharban is büszkén lengesse koronáját? A hazának még szüksége lett volna rá.

Nyáry Pál emléket megörökíték tettei, nemes élete. Szelleme köztünk marad. Jellemszilárdságra, erélyre, tevékenységre fogja inteni a mai ivadékok — a jövő megpróbáltatás napjaiban. Béke lengjen a kiszénvedett porhüvely felett, melyben oly igazi magyar szív dobogott, spártai jellem és fennkölt lélek lakozott.

Bécs, április 22.

▽ Csaknem két hét telt el már a feltámadás szent ünnepe óta, s a Hohenwart-miniszterium még mindig zsebébe rejti azokat a fontos előterjesztéseket, melyek államkormányzati és alkotmányreformáló programjának constatatására nélkülözhetlen adatok, s egyszersmind Ausztria parlamentarizmusának sovár vágyait lesznék kielégítendő, miután a reichsrathi törvények arra várnak, hogy a miniszterium szabatosan körvonalozott álláspontjához szabják oppositionalis és conservatív eljárásukat, magatartásukat.

A reichsrathi szünidő alatt egy újabb támaszt szerzett magának az „ismeretlenek“ miniszteriuma: a lengyel diszöltönyben bemutatott Grocholskiról azt is elhihetjük, hogy benne Galiczia nyert egy országos minisztert, ki a resolutio nagy részének valóítására fog működni collegai körében. Hanem ez a vívmány még nem affőle babér, melyen Hohenwart sokáig kényelmesen nyújtózhatnék, ha mindjárt be is telne a legújabb hír, mely szerint biztos kilátásban van egy cseh miniszter csatlakozása is, a mi azután megerősödve állítaná az új

TÁRCZA.

Az örök béke.

II.

Az állatvilágban is kettős törekvést veszünk észre, a léteért vívott kettős harcot, a támadót és a védelmit. Hogy magát fönnttarthassa, egyik test megsemmisíti a másikat, s egyuttal igyekszik, noha többnyire sikertelenül, önmagát a megsemmisüléstől megvédeni.

A természetben tehát folytonos változást és állandó háborút találunk. És az ember? Nem igen szereti elismerni, hogy ő is ugyan e természetnek csak egyik tagja és önállóságának bizonyítására föltalált egy rakás különböző vallásfelekezetet. De bármily különbözők voltak is azok a vallásfelekezetek, melyek a földet napjainkig beárnyalták, abban az egyben mindnyájan megegyeztek, hogy az embert a teremtés urává és az istenség kedvenczvé s hasonmásává emelték. Oly édes és hízolgó mindig azt hallanunk, hogy mi nemesebb anyagból vagyunk alkotva, mint a világ többi teremtsései és hogy majd valami mennyi helyen szépen eltesznek bennünket emlékül örök időkre. De biz azért a Zendavesta árja nyelven írt szent könyvei, sem a mi szent bibliánk nem védhet meg attól egyikünket sem, hogy a természet örök törvényei rajtunk is épen úgy be ne teljesüljenek, mint bármely más földi teremtményen.

S miként az állat és a növény, az ember is épen úgy gondoskodik saját fenntartásáról, csak hogy válogatott elnevezések alatt, épen csak úgy küzd léteért számtalan ellenségei ellen és ezáltal épen csak úgy ellenségévé lesz embertársainak, mint az egész többi világnak

osztrák kormányt, a gyanakodva várakozó birodalmi tanács elébe.

Azt mondják a kormányhoz közel álló körökben, hogy a régi német alkotmányhű párt szétmálása rövid idő kérdése, s e feloszlási processzus tovább haladását akarja Hohenwart bevárni, hogy így megerősödött többségi párt álljon hátra mögött, s kevesebben legyenek a Herbstfélé coripeusok oldalán, azon perczen, midőn a hosszas visszatartás által érdekessé tett Vorlage-kat a ház asztalára teendi.

Hohenwartot nagyon hidegvérű s így higgadtan számító államférfiúnak tartják, ki eléggé előre látó és ravasz arra, hogy a kínálkozó előnyöket pontosan számba vegye, s ezeket, úgy ellenfelei hibáit is hasznára fordítsa. Ellenfelei ugyan azt állítják róla, hogy csekélybe veszi a parlamentarizmus lényegét, s inkább bureaucraticus formák szerint akarná a politikát is csinálni; no de ez lehef éltékenységgé születte vádaskodás is; ezért csak az illető ellenzéki körök eszmemenetének illusztrálására szolgáló adatként említendő fel.

Valószínűbb, hogy az előterjesztésekkel azért késik az osztrák miniszterelnök, mert még azok számára nem biztosította a szükséges kétharmad szavazatot a birodalmi tanácsban, és az urak házában támogatása sincs neki föltétlenül megígérve. Ez esetben a cuncatori szerep nem válna kárára az új alkotmánymódosításnak.

Vannak, kik már is emlegetik egy „új német“ párt alakulását, mely kész lenne hathatósabban támogatni Hohenwartot programja keresztülvitelében, úgy a választási reformot illetőleg, mint abban, hogy az egyes országoknak, Landtagjaik körében, nagyobb autonómia adatván, ez által a nagyobb és önálló nemzetiségek igényei kielégítésének.

E fölfevés maig nem öltött még látható alakot; ha meg is van ez új pártnak a magva, vagy nagyon picizni az, vagy mesterileg rejtegetik, titkolják, talán azért, hogy jobban megerősödhessenek s az ellenfeleket szüntű meglehessék vele.

Ha ily tényezők és viszonyok meglátolása tanácsolja Hohenwartot lassu haladásra, ezt az ő szempontjából csak helyeselni lehetne; mert legkevésbé se von le hirdett erélyéből az, ha a mig csak lehetséges, nem nyul a Reichsrath feloszlásához és nem eszközöltet rendeltet útján direct választásokat; az ily expedieneket legutoljára szokták elővenni a magukat alkotmányos minisztereknek nevező férfiak.

De van egy bökkenő a dologban: az oppositio nem akarja megengedni, hogy Hohenwartól hitei elmondhassák: cunctando restituit rem. Ugyanis az új osztrák-miniszterium nem állott elő az ígért Vorlagekkal, de a helyett felhatalmazást kér arra, hogy az adókat május havára is beszedhesse. Már most a Reichsrath pénzügyi bizottsága, Herbst indítványára oly nyilatkozat mellett ajánlja a meg-

is. Előnyei által, melyek őt az állatoktól fokozatosan megkülönböztetik, s melyek segítségével ezer éves gyakorlatot sajátított el, a létező állapotokat fenyegető veszélyessége csak annál inkább növekedik. Kifejlődött agyrendszere oly eszközöket használt vele céljainak elérhetésére, melyekkel a többi organikus lények nem rendelkezhetnek. Az állat és növény csak annyiban válik veszélyessé, a mennyiben ezáltal önmagát biztosítja, míg ellenben az embernek az önfentartási ösztön sokkal nagyobb kifejlődést s így sokkal nagyobb veszélyességet is ért el. Ha egyszer az állat jól van lakva, eszébe sem jut a rablás és gyilkolás többé. Az ember nem ismeri ezt a „jólakást“, a jövő iránti gondoskodásban túl tesz magán a hőrségön is. A képelem elragadó képeket varázsol az ember szemei elé, melyeknek megvalósítására törekszik folytonosan, anélkül, hogy kimélnoi tudná vagy akarná azt, mely közte és epedve óhajtott célja közt áll. Ha zsákmányát a sas megragadta, nyugton marad; csak az ember nagyraavágása nem ismer határt és nem tud megpihenni soha. Egyfajta állatok csakis éltékenységből és irigységből viaskodnak egymás között; míg két jó barátot ezer meg ezerféle ok idegeníthet el egymástól örökre.

Látjuk tehát, hogy az ember sem több, sem kevesebb, mint a természetnek hűséges gyermeke és utánozója. Azt teszi, a mit a természet követel tőle; sőt néha többet is tesz, mint a mennyit a természet kíván, csak-hogy mindig különböző nevek alatt, mert hűségá nem engedné meg az ismétlést. Valamint hogy az egyes ember nem vonhatja ki magát a természet általános törvényei alól, épen úgy nem teheti azt egy nemzet, nem teheti azt az egész emberiség sem. Az önfentartási ösztön egyaránt követeli a harcot kicsinyben úgy mint nagyban. A hol küzdelem nincs, ott a halál uralkodik. Minél tö-

szavazást, a mely alkalmas a nyulat kiugratni a bokorból, vagy is: Hohenwartékat színvalósra kényszeríthetné. Ezzel szemben a miniszterium azon hirt terjeszti ügyfelei által, hogy ha a Reichsrath erre az utra (a mely nagyon hasonlítana a nyitl megtagadáshoz) térne, a feloszlata elrendelésétől sem fog a kormány visszariadni.

Ez az ultima ratio kissé sarokba szoríthatná az ellenzéket; hanem ez már is gondoskodik arról, hogy ha az egyik fegyvert le kellene tennie, azonnal erősebbet szoríthasson markába és ez az, hogy a direct reichsrath-választások kérdésében maga a Reichsrath ragadja meg a kezdeményezést. A szerencse Hohenwartra e veszedelmes szándék-kivételének előkészítésénél csak az, hogy a „Presse“ ezt a titkos manővert nagy dobra verte, s hogy még csak az oppositio szélbalja jutott e tárgyban egyetértésre. Lesz tehát ideje a Hohenwart kormányának a csapás elhárítására előkészülni, s az ellenaknakat megásatni azon párttörödek épülete alatt, mely már is minden részében recsegropog, s Sámson karjai nélkül is könnyen halomra dőlhet.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten apr. 24. 11 óra — p. délelőtt.

Érkezett Kolozsvárra apr. 24. 12 óra 10 p. d. u.

Nyáry Pál temetése tegnap nagy néptömeg jelenlétében programmszerűleg véghez ment.

Versailles, apr. 23. Schoelcher újabb alkudozásokra Versaillesbe érkezett. Döntő ütközet váratik.

Bécs. A tartományi helytartók oda utasítottak, mutassák ki a kerületek népességi számát, különös tekintettel a nemzetiségek arányára.

Berlin. Hirszerint Bismarck egy milliónyi dotatiót kap jutalmul.

Konstantinápoly. A szultán és az egyiptomi alkirály közti viszály napról napra fenyegetőbb alakot ölt, orosz kéz szítja a tüzet.

Legújabb táviratok.

Páris. Mindenféle torlaszok emelkednek mitrailleursekkal felszerelve. Állítólag a felkelők már felhagyták a Vanvres és Issy erődöket. Ducrot 8000 emberrel Versaillesbe érkezett, Clinchant 32,000-el Choisy-nál áll.

London. A versaillesi csapatok a Maillotkapu előtt összpontosulnak, rohamra készülnek. Cluseret a diadalívet az ipartárlati és a Luxemburg-palotát aláaknáztatta, nem lévén reménye a roham más módon való feltartására.

Versailles, apr. 22. A „Journal Officiel“ számoss előléptetéseket és a becsületrendjellel való kitüntetésekkel.

kéteesebb és erősebb az állat, annál véresebbek harczai. És minél erőteljesebb egy nép, annál hatalmasabb a küzdelemben. A civilizáció, melyet a béke anyjának szoktak csufolni, korántsem szabadija ki az embert a természet köteleiből, s épen ezért hiába reméljük tőle az örök békét. Az emberiség soha sem fogja megtagadni a maga eredetét, s fokozódott és tökélyesbült képességeit megint csak fegyverekül fogja használni.

Egy nép abbéli törekvése, hogy a benne szunnyadozó erők csiráját fejleszthesse, gyakran összeütközésbe fogja őt hozni egy másik szomszédos néppel s még pedig annál korábban, minél jobban fejlődik maga e szomszédos nép is. Bár mennyire igyekezzenek is az államok vezetői a nép működési vágyát beléle fordítani és irányozni, s az általános tevékenységet saját tüzhelyök anyagi érdekeinek szentelni, a népek mégis áttörnek a fölépített gátokat s előzőnik a szomszéd országok mezőit. Az erő kifel is fejlődni és terjedni akar, mert saját honának határait szükekné találja.

Sem a köztársaság, sem az egyeduralom nem biztosíthatja örökre a békét, mert egyikök sem képes az embert eredeti természetéből kivetkezteni. Sőt az olyan kormányforma még kevésbé mozdítaná elő a nép javát, mely azt úgy elpuhítaná, hogy a férfi keblét bátorság ne hevítse és a fölfegyverzett kart harczias erő ne mozgassa többé. Az ilyen állam bensőleg sem sokat érne; ismeretek és tudományok nem találnának hazájokra benne, hanem tnya tétlenségben közelednék mielőbbi végpusztulása felé. Csak-hogy aztán a báborut nem volna szabad czélnak tekinteni, mely mindenféle aljas hódítási vágyat és szernokságot megszentelhet, mert mihelyst a küzdelem elveszté önfentartásra törekvő jellegét, kározosat rablással és testvérgyilkolással fajul.

Peregirin.

téseket közül a rajnai hadsereget illetőleg. Changarnier és Bourbaki a nagykeresztet kapták.

A párisi lapok kárhoztatják a communet, a közelebbi választásoknak érvényessékké nyilvánítása miatt. A munkások syndikátusának gyűlekezete delegáltakat nevezett ki, kiknek feladata: a nemzeti unio köldöttjeivel Versaillesben újabb lépéseket tenni a kibékülésre.

Páris, apr. 21. Ma Clichy és Neuilly között egész napon át folyt a harcz. Levallois környékén számos tüzvész volt.

Versailles, apr. 22. Semmi fontosabb eseményről sem tétetik jelentés; csak előrsi harcz volt. A számos csapatmozgalomból közeli csatát várhatni.

Az országházból.

Pest, ápril 22.

Elnök: (Székéről felkel.) T. ház! Midőn a tegnapi ép oly váratlan, mint nagy szerencsétlenség folytán Nyáry Pál képv. társunk halálát egyszerűen bejelentem, a megilletődés elfoglaltsága alatt egy szóval sem emlékeztem e férfiról, ki hosszas közpályáján nem csak politikai elvtársainak és barátainak, kik közt oly kitűnő helyet foglalt el, nagybecsüléséért vívta ki magának, hanem mint megyei tisztviselő, mint részrehajlatlan, határozott jellemű, igazságot szolgáló bíró a közönség osztatlan tiszteletében részesült, ő, kiben most Pestmegyének ráczkevei kerülete 4-szeres országgyűlési képviselőjét, Pestmegye buzgó fiát, e képviselőház munkás, nagyérdemű tagját veszítette el. Tegnapi napon a házban nyilvánult mely részvét és megilletődés följogosít engem, sőt felhív arra, hogy kérjem a házat, miként e nagy veszteség felelti fájdalomt jegyzőkönyvében fejezze ki. (Általános helyeslés.) Minután a t. ház ezen előadásomat helyesli, úgy azt mint határozatot mondom ki.

Az elhunynak végítzességéről kötelességem még jelentést tenni. Az itt Pesten vasárnap délután a reformált egyházban fog megtartani, hétfőn reggel 11 órakor pedig Nyáregyházán fognak az elhunynak hamvai sirba letétni. Az első tisztességre, t. i. arra, mely itt Pesten a ref. egyházban tartatik meg, a t. házat összesen ezennel meghívom és kérem, méltóztassanak vasárnap délután 1/4 órakor itt a házban megjelenni, hogy innen testületileg együtt menjünk a kijelölt helyre. (Általános helyeslés.)

Másodszor bátor vagyok indítványozni, hogy a ház küldöttségileg képviseltesse magát a temetésnél. (Általános helyeslés.)

Nyáry Pál életrajzi adatait a „M. U.“ röviden a következőkben adja: Nagy-Körösn 1806-ban született; 1829-ben Pestmegye tiszteletbeli alügyészévé nevezetlven, 1832-ben másodalügyészévé, ugyanazon évben másodaljegyzővé, 1838-ban első aljegyzővé föjegyzői ranggal, 1841-ben föjegyzővé, 1845-ben másod-, 1848-ban első alispánná és 1861-ben ismét első alispánná választott. Ő volt 1832-től 1845-ig Pestmegye szellemének aranytollu, törhetlen keblű tolmácsa; 1845-től 1849-ig páratlan dicsőségű vezére. Hogy Pestmegye az 1832—6-ki országgyűlés előtt a legszolgaiabb megyék egyike, a negyvenes években egész 1848—9-ig az ország meggyőlt az alkotmányosság, a polgári szabadság világitó tornya címével tisztelteték, Nyáry Pál érdeme. Kossuth Lajos Pestmegye követévé lett választására nagyban befolyt; 1848—9-ben a honvédelmi bizottmány alelnöke volt, az országgyűlést Debreczenbe követte s azon a világszi catastropháig folyton részt vett. Miért is az absolut uralom alatt 8 évi várfogságot szenvedett. Pestmegye ráczkevei választókerületét négy ízben, az 1848—9-, 1861-, 1865—8- és 1869-ki országgyűléseken képviselte, s mint az ellenzék egyik vezértagja kitűnő állást foglalt el.

Nyáry Pál temetésének költségeit a m. orsz. képviselőház tagjai viselendik. E végből a ház questora aláírási ívet terjesztett elő, melyen pártkülönbőség nélkül minden oldalról gyűlnék az aláírások. Az így egybegyűlt pénz már tetemes összegre gyűlt. — Nyáregyházán a sirnál Pestmegye nevében Dalmady Győző fog tartani búcsúbeszédet.

UJDONSÁGOK.

Előfizetési föltételek:

Évnegyedre 1871.	máj.—jul.	3 ft.	— kr.	o. 6.
2 hónapra	„ máj.—jun.	2 „	— „	„
Egy hónapra	„ május	1 „	— „	„
Az esti kiadás külön küldetésért a vidékre:				
Évnegyedre 1871.	máj.—jul.	— ft.	40 kr.	o. 6.
2 hónapra	„ máj.—jun.	— „	30 „	„
Egy hónapra	„ május	— „	20 „	„

A „Kol. Közl.“ szerkesztősége.

— A Bathányi-síremlék ügyében az emlékbizottság elnöke Horváth Mihály új felhívást intéz a hazafiakhoz és honleányokhoz. Még 15,000 ft szükséges, hogy az emléket a nagy hazafihoz és nemzetéhez méltó alakban létrehozni lehessen.

Nyáry Pál

országi képviselő, Pest-Pilis és Soltmezők sok éven át volt alispánja a közbecsülésben álló férfi f. hó 21-én reggeli 9 órakor elment a képviselőházba. Majd betért a megyeházhoz s itt többekkel beszélgetve, kinézett az ablakon, csakhamar eltávozott. Haza ment a Gyer-gyánfőházba szállására, hol felöltöztetve, el-indult a Stein házba. Itt megkérdezte a házmester-től, melyik a főlepcső s felhaladt, előbb a harmadik emelet erkélyéről nézett le, azután felment a 4-ik emeletre. Az erkélyre érve pár pillanatig hol fel az égre nézett, hol a mélységbe letekintett, hom-lokát megcsímta s pálcáját fölé támasztva áthágott a rácsozaton s levette magát a magasból — bor-zasztólág összezúzva találták meg hulláját. A kép-viselőház e megrendítő gyászírra felfüggeszté ülé-sezését, mely fájdalom fogta el a haza atyáit. Az országház, a Deák-kör és baloldali klub helyiségein, a megye- és városházán gyász lobogok hirdették, hogy a nemzetnek halottja van.

— **A Delegatiokat** f. év május 22-re Bécsbe hívja össze a f. hó 20-án kelt királyi kézirat, mely Schönbrunnból Beust, Andrássy és Hohenwart grófok-hoz intéztetett.

— **A magyar államvasutakat** nem adja bérbe a kormány, hanem a ministertanács határozata folytán egy adminisztracionális tanácsot állít a kezeléséért. E tanács elnöke a lapok szerint: egy nemzetgazdasági szak-férő lesz. Hitelt érdemlő tudósításaink egyike Korizmics Lászlót, másika pedig Veninger Vinczét jelöli ki e di-szes állásra.

— **Szentesített törvény.** A hivatalos lap april 22-ki száma közli az Eszterházy-féle képtár megvételé-ről szóló szentesített törvényt.

— **A miniszterelnök.** — román! Andrásit már magukénak tulajdoníták oroszok, tótok, horvátok, most egy román lap állítja, hogy egyik se bizony, de román, — Gelu elesett román fejedelem Andrein fiának, kit Tuhutum örökbefogadott, s nagy birtokokkal meg is ajándékozott, sarjadéka!!

— **József főhercegnek** Rómer Flóriszhoz in-tézett levele az „Archeologiai Értesítő“ utolsó számában főleliti a legújabb aletsuti ásatások eredményét. E sze-rint nyolcz emberváz, ezenkívül ércedények, különféle régi ékszerek, eltört tálak stb. találtak. A talált vázak közül kettő óriási s feltűnő, hogy csonthúg egészen más színű, mint a többieké.

— **Révész Bálint** debreczeni lelkész a tisztá-nuli református egyházkerület az elhunyt Balogh Péter helyébe superintendensnek választotta.

— **Berzenczey László** országgyűlési képvise-lői állásáról lemondott.

— **A kolozsvári munkások egyetnének** ide-iglenes bizottsága f. hó 23-án (vasárnap) délután 4-kor ülésezett Mátrai Ernő lakásán s elnökele alatt. A gyűlés tárgyát a kormányhoz megerősítés végett felter-jesztett s egy kerek év múlva némi módosítások kíván-sága mellett a belügyiségtől leérkezett alapszabályok ügye képezte. Elnöklő kiemeli, hogy, bár a kormány által kívánt módosítások némelyét nem tartja célszerű-nek, az egyet létrejöttének sürgős volta s másrészt a kormány eljárásának lassu menetével szemben, a bel-ügyminiszterium kívánta módosításokat elfogadásra ajánlja.

A bizottság egyhangulag e vélemény mellé sorakozván, a kormánykötelté változtatásokba pontosként beleegye-zett s a módosított alapszabályok szerkesztésével Mátrai Ernőt bízta meg, ki azokat az egyet megalakulásának sürgős volta miatt személyesen nyújtandja be a belügy-miniszteriumnál.

— **Színházi hírek.** Aradon a főtéren bér-helyiségekkel összekötött új színházat akarnak építeni. Bu d á n májusban kezdetnek meg az operette-előadások, Blahané Kölessy Luiza asszonnyal. G u n d y a pesti volt német színház igazgatója Kaposvárt terjedelmes birto-kot vett, s azon díszes nyárilakot építtetett.

— **Új fegyverek a hadseregnél.** Mint a bécsi „Milit. Ztg.“ írja, a Werndl fegyver ezentul csak a hon-védség számára fog megtartatni, míg az álló hadsereg egyszerűbb és a legutóbbi francia háboruban szerzett tapasztalatoknak jobban megfelelő új rendszerű fegy-verrel fog elláttatni. Mint a „Mil Ztg.“ értesül, Ander rendszere fogadtatnék el.

→ **Plakát irodalom** 1833-ban. Egy plakát jutott kezeink közé 1833-ból, melyen szóról-szóra kö-vetkezők állanak nyomtatásban: Schneider Gusztáv és Sebestyén Pauckert Károly testvérek, tyrolisi öltözet-ben, mint juhász és paraszt leány, itt még soha sem lát-tatott térden fekvő erő köntösben igen nehéz fordulások-kal — melyek nevezetesen fejérszemélyben bűmulás tár-gyává teszik mennyire viketi az állandó gyakorlás és testnek edzése az egészséges emberi test hatását. — Közép-kaputól, feljúl a Piaczón által, magyarkapui, négy-szer el- s ugyan annyiszor visszazaladnak; és így öt fertály német mértőföldnyi futást tesznek, 44 minuták alatt, a legnagyobb ügyességgel, a Nagyméltóságú Uri-rend és tisztelt közönség teljes meglegedésére. Minthogy ezen futás az utolsó lépzen, mind ketten a Nagyméltó-ságú Urirend és tisztelt Közönség hathatós pártfogását esedezik, s forró hálával fogadják el a körülhordozandó pecsétet perselyekbe teendő kegyes segedelmezést. Ha Esső lépzen, előadás nem lépzen. Pauckert Károly és Schneider Gusztáv Sebestyének.

— **Nevelés-tudomány** című műve második ki-adására hirdet előfizetést Lubrich Agost m. kir. egyetemi tanár. A mű 130 nagy iven novemberben je-lenlik meg. Ára, mely csak a mű átvételével fizetendő — 10 frt o. é. Az aláírási ivatek, május 31-ig kell be-kiüldeni Pestre, vas-utca 17. sz. a. Előjegyzéseket el-fogad Demjén László könyvkereskedése.

— **„Nur die Lumpen sind bescheiden“** gondolja magában Lovag Carl Louis von Posner, és saját gyártmányú látogató jegyeken jelenti a szerkesztőségek-nek, hogy hirdessék ország-világgá a nevezetes ese-ményt, miszerint ő, t. i. Posner magyar királyi biztos a londoni kiállításra méltóztatott elutazni. A visitkártyán egy pictura is van, holmi összefűzött gömbölyűségek a név felett. Ha az ember jól megnézi, akkor látja, hogy azok a különféle rendjeleknek és medaillonoknak mini-atúr-facsimilei, melyekkel a rozsz világ nyelve szerint még hálai is együtt szokott. — Mi bizony első pillanatra vöröshagymafüzérnek néztük.

— **Ép most jelent meg Egenberger** Ferd. akadém. könyvtárnál s szerkesztőségünkhez beküldetett: „**Török-magyar kori történelmi emlékek.**“ Ki-adja a magy. tud. Akadémia történelmi bizottsága. Első osztály: O k m á n y t á r a k. VI. 503 lap. Kapható Dem-jén László könyv- és hangjegyekereskedésében.

— **Vilmos német császár** július hóban néhány napra Karlsbadba fog utazni, a hol fia a koronaherceg

az egész fűrdőidényt töltendi. Ez által, természetesen, meg lenne czafolva azon hír, hogy az orosz császár emsi-utja a jó viszonyt Németország és az osztrák-magyar birodalom között megzavarja.

— **Nagy szerencse a szerencsétlenségben.** Mily nagy vigyázattal kell a fegyverrel bánni, egy újabb tény bizonyítja. Kabán egy ottani földbirtokos nagy fia egy fegyvernek kissé meglazult csövét meg akarván erő-síteni, alkalmasint nem nézte meg, vajjon a fegyver meg van-e töltve, a tusával földhez ütötte és a fegyver első kezében ugry, hogy a golyó éppen arca mellett egyene-sen homloka felett kalapját átlukasztotta; csak egy haj-szállal tovább és a golyó fejébe fűródik, elképzelhetni aztán a megrémült szülék örömét a különben derék fiu-nak ilyenét megmenekülésén.

— **A francia-porosz háború** által felidézett fajgyűlölség, művészeti dolgokban is kezd már mutat-kozni. Pasdeloup a párisi classikus néphangversenyek igazgatója, kinyilatkoztatta, hogy német zeneköltőktől nem fog többé műveket adni. — Vajjon a németek ha-sonló represszákkal fognak-e élni?

— **Columbus arcképe.** Egy közelebb London-ban tartott képzérvetésnél Amerika fölfedezőjének olaj-festmény arcképét adták el 50 guinéért. A kép Margit, a németalföldi kormányzó számára festetett, s 1590-ben került Angolországba. Irving, „Columbus élete“ című munkájában többször van róla említés téve.

(**Neurolog.**) Véls Simon, saját és rokonai nevében fájdalomdukt kebellet jelenti, hogy 33 évek lefolyása alatt forrón szeretett nője Cz a p k a i Luiza, életének 59-ik évében, folyó hó 20-án, rendkívüli lelki gyöt-relemből eredett tudósorvadás következtében, a halotti szentségek áhitatos felvétele után, egy sebb hazába költözött. Nyugodjanak békével porai! Földi részei szom-baton, folyó hó 22-én, d. u. 4 órakor fognak házson-gárdutca 45. sz. szállásáról, az örök nyugalomnak átadatni; lelkeért pedig az engesztelő áldozat f. hó 24-n d. e. 10 órakor a P. Minoriták templomában fog az egek Urának bemutatni, melyre a résztvevők ezennel meg-hivatnak. Kolozsvárt, aprilis 21-én 1871.

(**Neurolog.**) Máday János és neje Soltész Va-léria; Rigó Andonia, özvegy dr. Soltész Miskáné; Hóntz Adolf ág. év. lelkész és neje Soltész Ilona; dr. Lox Sándor és neje Soltész Irma, saját maguk, édes gyerme-keik és számos rokon nevében jelenti, a legjobb anya, nagyanya és rokon, R a á b K á r o l i n a, néhai Soltész András, Magyarország szépmegyey főesperest özvegyé-nek, élete 61-ik, özvegyése 2-ik évében f. hó 21-kén bekövetkezett váratlan, de csendes kimulát. Hült tetemei f. hó 24-kén d. u. 4 órakor fognak a bel-magyarutca 318-ik számú háztól, rövid halotti ima után, az óhajtott és megérdemelt nyugalomnak átadatni. Béke lengjen sirja felett! Kolozsvárt, 1871. april 22-kén.

(**r.) Nemzeti színház.** Szombaton került színre nálunk először Tóth Kálmán „Nők az alkotmányban“ című 3 felvonásos eredeti vígjátéka. E darab meséje igen szűk korlátok közé van szorítva, a mellett semmi érdekést, semmi újat nem ad. A mama húsága akadályt gördít az egyszerű, de becsületes Bercei (Prielle) és Ilka (Szentgyörgyiné) közti szerelmi viszony elébe, mig-nem a hű nő minden törekvése füstbe megy, a „kis em-ber“ pedig kinövi magát és szent a békesség. A mese tulságos, prózai egyszerűsége mellett feltűnőleg vontatott, nincs meg az események tömör egyöntetősége, hiányzik a vígjátéki bonyodalom, szóval a vígjáték

magva. Mindezek mellett, tagadhatlan, hogy az előadás leköté figyelmünket, s nem volt okunk unalomról panas-zkodni. De nem a szinpadai események, hanem a jellemek és neveléséges alakok mulattattak, melyek közül nem egy elég sikerülten van a néző közönség elé állítva. Kizáró-lag — úgy látszik — arra törekedett szerző, hogy a gondolatbeli komikai ellenmondás, satyrák, parodiák és ironia által hasson. Összeállított egy jellemcsoportozatot, mintegy a vígjátéktól izolált genreképet. A vígjátékban a jellemek és eseményeknek együtt és fokozatosan kell haladniok és fejlődniök; nézetünk szerint ép oly hiba, ha a cselekvények szárazon folynak le, mintha a jelle-mek semmit, vagy keveset tesznek, s nem a végeztelra törekednek. Legtöbb élénkség az első felvonásban van. A caricaturát megközelítőleg parodizált választás, női korteskedés, jó kedélyben tartá a közönséget; azonban mindezek nélkül is ellehetett volna a tulajdonképeni vig-játék, mert a sok láma és fáklafüst között csaknem elvész. A többi felvonások már lanyhábbak, a becsületes Bánfalvi is mintegy kiesik szerepéből, csak Borbócs uram marad a régi, és vastag gorbombakodásai jól jellemzik az elbizakodott kortes vezért. Az előadás mindamellett, hogy gőzerővel hozták szinpadra e darabot, kielégítő volt. Kiváltkép K a s s a i kitűnőleg alakítá Borbócsot, Erdélyi elemében volt, Fehérváriné megfelelt a várakozás-nak. Kassainé hasonlólag otthon volt szerepében, sok természetességgel játszta Cseleinét. Mátrai Bélát (Cselei) méltán tapsolta meg a közönség. Prielle (Bercei) ellen kevés kifogásunk lehet. Szentgyör-gyinek is voltak sikerült jelenetei; ellenben Szent-györgyiné (Ilka) ma kevésbé kedvelenül játszott.

Kedden, april hó 25-én „**Szent Bertalan éje, vagy a párisi vérmenyegző.**“ Regényes dráma 5 felvonásban.

Árjegyzék a Kolozsvárt aprilis hó 20-án tartott hetivásárról, (alsó a. mérő középar.) Tisztabúza 5 frt. 70 kr. Elegybúza 4 frt. 36 kr. Rozs 3 frt. 50 kr. Árpa — frt. — kr. Zab 2 frt. 20 kr. Törökbuza 3 frt. 78 kr. Pityóka 3 frt. — kr. Marhahús fontja 22 kr.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

Nyilttér.

27—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfiert)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 óratól 1-ig és délután 3 óratól 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14 sz.

Díjjal ellátott levelekre azon-nal válasz adatik.

Göreset és nyavalyatörést

20 o. é. forint beküldése mellett gyorsan és biztosan gyógyít, még régi esetekben is

Mayer

gyógyász-technikai központi irodája Berlin, Friedrichstrasse 234 sz.

2—* (134)

Aqua saphirina

20 o. é. forint beküldése mellett csahatalan gyógyítás meglepő rövid idő alatt férfiaknál „a hűdcsó folyása“, nők-nél „a fehér folyás“ eseteiben.

Mayer

gyógyász-technikai központi irodája Berlin, Friedrichstrasse 234 sz.

2—* (134)

(10) 32—50

A fogak fönn tartása és tisztí-tására legjobb az

ANATHERIN-SZÁJVIZ.

ára 40 kr., mely jósága miatt 15 évi szabadalommal volt kitüntetve.

Bécsben Spitzmüller Károly gyógy-szertárban „zum rothen Krebs“ am ho-hen Markt.

Kolozsvárt: Csapó Sán-dor urnál.

(140) Van szerencsénk tudatni, miszerint f. év 1—*

április 24-kén a esuesai piaczon

Karvázy József és Gyula

czég alatt egy

szállitmány-, bizomány- és termény-üzletet nyitunk.

Fennjegyzett czég elvállal:

1. Mindenféle szállitásokat a Szilágyságba és onnan bármely irányba.
2. Nagyobb szállitmányoknál egyezményre lép és a díjt a legjutányo-sabbra szabja.
3. Előlegez jóság- és terményre csekély díj mellett.
4. Bevesz és elad bizományként vagy készpénz ellen minden ter-mény és árucikkeket.

Pontos szolgálat biztosittatik.

1—3

Bérleti hirdetmény.

(136)

1871. évi május 6-án Tordán a görög keleti egyházközség helyi-ségében tartandó nyilvános árverezés útján bérbeadatik a tordai határon 5546. helysz. szám alatt fekvő 106 hold és 212 □ öl nagyságu szénafü három egymásra következő évrre.

Kiküáltási ár 300 frt. és ennek 10% a bánatpénz. Írásbeli lepecsé-telt ajánlatok csak az árverés bezárásaig fogadtatnak el.

A bérleti részletesebb feltételek megtekinthetők Tordán a görög keleti román lelkésznel vagy a gör. keleti érseki irodában Nagy-Szebenben. Nagy-Szeben 1871. április 8-án.

Az érseki gör. kel. egyháztanács.

(121) Rothschild és társa Postgasse 14. 6—20

— Bécs. —

Uj legelőnyösebb

Játék-társulatok

300.000, 250.000, 220.000, 200.000, 150.000, 140.000, 100.000, 70.000, 50.000, 25.000 sat. sat. forint nyereményekkel.

20 darab 1864-ki osztrák cs. kir. államsorsjegyre, egy bélyegezett részlet-jegy ára 9 frt, mint első részlet.

20 darab magyar királyi államsorsjegyre, egy bélyegezett részletjegy ára 6 frt, mint első részlet.

20 darab török császári sorsjegyre, egy bélyegezett részletjegy ára 6 frt, mint első részlet.

40 darab braunschweigi hercegi sorsjegyre, egy bélyegezett részletjegy ára 5 frt, mint első részlet.

Minden huzásra érvényes.

20-ad részletjegyek 1864-ki államsorsjegyekre, darabonként 9 forintjával, 9 darab 70 forint, 20 darab 150 forint.

20-ad részletjegyek magyar királyi sorsjegyekre, darabonként 7 forintjával, 6 darab 40 forint, 20 darab 130 forint.

Igervények minden huzásra.

Megrendelések a cs. kir. tőzsde számára

készpénz, vagy megfelelő felpénz mellett pontosan teljesítettnek.

Állampapírok, sorsjegyek, bank-, vasut- és üzleti rész-vények vásárlása és eladása.

Tárgysorozatok, tervek, nyeremény-lajstromok ingyen.

— Bécs. —

Postgasse 14.

Rothschild és társa